

8.3

94/1998. (XII. 29.) OGY határozat a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveiről

Az Országgyűlés

1. elfogadja a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveit;
2. felkéri a Kormányt, hogy a biztonság- és védelempolitikai feladatok végrehajtásáról legalább évente egy alkalommal számoljon be az Országgyűlésnek.
3. Ez a határozat a Magyar Köztársaságnak az Észak-atlanti Szerződéshez történő csatlakozásáról és a Szerződés szövegének kihirdetéséről szóló törvény 2. §-a hatálybalépésének napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának alapelveiről szóló 11/1993. (III. 12.) OGY határozat, és a Magyar Köztársaság honvédelmének alapelveiről szóló 27/1993. (IV. 23.) OGY határozat.

A Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelvei

Az utóbbi évek során Magyarország külső biztonsági helyzetében meghatározó jelentőségű változás következett be, döntően az euroatlanti integráció terén elért eredmények következtében. A NATO-tagság elérésével, valamint az Európai Unióhoz történő csatlakozási folyamat gyakorlati előrehaladásával az ország intézményesen is az euroatlanti térség demokratikus, fejlett és stabil országai közösségének tagjává vált. Mindezek szükségessé teszik a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikai alapelveinek újrafogalmazását.

1. A Magyar Köztársaság a biztonságot átfogó módon értelmezi, amely a hagyományos politikai és katonai tényezőkön túl magába foglalja a széles értelemben vett biztonság egyéb – gazdasági és pénzügyi, emberi jogi és kisebbségi, információs és technológiai, környezeti, valamint nemzetközi jogi – dimenzióit is. A globális kihívások, a nemzetközi politikai-gazdasági kölcsönös függőség, a technológiai fejlődés világában az euroatlanti térség biztonsága oszthatatlan.
2. A kétpólusú nemzetközi rendszer időszakához képest minimálisra csökkent egy világméretű fegyveres konfliktus veszélye, ugyanakkor lényegesen megnőtt és összetettebbé vált a kockázatok és veszélyforrások köre. Magyarország biztonságára elsősorban az euroatlanti régió biztonságának alakulása és a térségében végbemenő politikai-társadalmi-gazdasági folyamatok gyakorolnak hatást, de az ország nem függetlenítheti magát a globális veszélyforrásoktól sem. Szövetségi rendszerhez való kapcsolódása ezek kezelésében további felelősséget és egyúttal megnövelt lehetőségeket teremt. Növekvő kockázatot jelentenek az eltérő társadalmi fejlődésből fakadó, országok és csoportok közötti, átmeneti vagy tartós ellentétek, a gazdasági, pénzügyi és társadalmi válságok, az etnikai és vallási feszültségek, a terrorizmus, a szervezett bűnözés, az illegális kábítószer- és fegyverkereskedelem, a demográfiai feszültségek, a tömeges migráció és a nagyfokú környezeti ártalmak. Fokozódó kihívást és veszélyt jelent a tömegpusztító fegyverek és azok hordozóeszközeinek elterjedése, valamint az információs rendszerek elleni támadások lehetősége. Emellett az államok közötti feszültsé-

gek, illetve államokon belüli fegyveres konfliktusok ma is jelen vannak Európában. Régióinkban sajátos veszélyforrásként jelentkezik az átalakulásból fakadó instabilitás és kiszámíthatatlanság, a demokratizálódási folyamatok törekenysége.

Biztonsági környezetünk sajátossága, hogy az új típusú és a hagyományos kihívások gyakran egyidejűleg és egymást erősítve jelennek meg.

3. A Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának fő célja, hogy
 - szavatolja az ország függetlenségét, szuverén államiségét és területi épségét;
 - megfelelő körülményeket teremtsen az Alkotmányban lefektetett elvek érvényre jutásához, elősegítse a jogállamiság érvényesülését, a demokratikus intézmények és a piacgazdaság zavartalan működését, hozzájáruljon az ország belső stabilitásához;
 - előmozdítsa a Magyar Köztársaságban az állampolgári, az emberi, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok teljes érvényesülését;
 - megfelelő feltételeket biztosítson a Magyar Köztársaság területén élők élet-, vagyon- és szociális biztonságának érvényesüléséhez, a nemzeti vagyon megőrzéséhez;
 - hozzájáruljon az Észak-atlanti Szerződésben foglaltak megvalósulásához, szövetségesei biztonságához;
 - elősegítse a nemzetközi béke fennmaradását, az euroatlanti térség, Európa és szűkebb régiója biztonságának, stabilitásának erősítését;
 - hozzájáruljon a Magyar Köztársaság nemzetközi gazdasági, politikai, kulturális és egyéb kapcsolatai, együttműködése feltételeinek biztosításához.
4. A fenti célokat a Magyar Köztársaság az Alkotmánnyal összhangban, a nemzetközi jog normáinak, különösen az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányában, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Európa Tanács dokumentumaiban és az Észak-atlanti Szerződésben megfogalmazott alapelveknek és kötelezettségvállalásoknak megfelelően, továbbá más vonatkozó nemzetközi dokumentumokban, a regionális és kétoldalú szerződésekben vállalt kötelezettségeit tiszteletben tartva kívánja elérni.
5. A Magyar Köztársaság egyetlen államot sem tekint ellenségének, a nemzetközi politika valamennyi szereplőjét, akik a nemzetközi jog alapelveit betartják, partnereként kezeli. A vitás kérdéseket a nemzetközi joggal összhangban, az európai gyakorlatot figyelembe véve kívánja rendezni.
6. A Magyar Köztársaság biztonságát két alapvető pillérre építi: egyfelől nemzeti önerejére, másfelől az euroatlanti integrációra és a nemzetközi együttműködésre.
7. A Magyar Köztársaság biztonságát, polgárai boldogulását tartósan az euroatlanti országok demokratikus közösségének tagjaként kívánja megvalósítani.

A Magyar Köztársaság a biztonságát leghatékonyabban a kollektív védelem elvére épülő Észak-atlanti Szerződés Szervezetének (a továbbiakban: Szövetség) tagjaként tarthatja fenn. Magyarország a Szövetség politikai és katonai struktúrájának integráns részeként vállalja a közös védelemből rá háruló feladatokat. A Szövetség konzultációs és döntéshozatali rendszerében való konstruktív részvétel Magyarország olyan eszköznek tekinti, amellyel hozzá tud járulni az euroatlanti térség biztonságának és stabilitásának erősítéséhez, valamint nemzeti érdekeinek hatékony érvényesítéséhez. Hazánk a transzatlanti együttműködést hosszú távon is az európai biztonság alapvető

fontosságú tényezőjének tekinti. A Szövetségen belüli együttműködés keretei között támogatja az európai biztonsági és védelmi identitás fejlesztését, amely Magyarország integrációs politikájának fontos elemét képezi.

Az európai integráció – és az ennek legfontosabb keretét szolgáló Európai Unió – története során megteremtette tagállamai biztonságának gazdasági és politikai alapjait. Az Európai Unióval folyamatban lévő tárgyalások alapján reális célkitűzés, hogy a Magyar Köztársaság, nemzeti érdekei szem előtt tartásával, néhány éven belül az Európai Unió teljes jogú tagjává váljon, és részt vegyen az Unió közös kül- és biztonságpolitikájának alakításában és végrehajtásában.

Euroatlanti stratégiája részeként a Magyar Köztársaság teljes jogú tagságra törekszik a Nyugat-európai Unióban is, amelyben a regionális kihívások kezelésének fontos jövőbeli eszközét látja.

8. A Magyar Köztársaság továbbra is aktív szerepet vállal az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, az Európa Tanács, a Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete, valamint a nemzetközi fegyverzet-ellenőrzési és non-proliferációs rendszerek tevékenységében. E szervezetek és együttműködési formák a magyar biztonságpolitikai célok érvényesítésének fontos keretét szolgálják a normaalkotás, a biztonság- és bizalomépítés, a konfliktus-megelőzés és -kezelés, valamint a vállalt nemzetközi kötelezettségek végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése terén. A Magyar Köztársaság biztonságának szavatolásában fontos szerepet tulajdonít a nemzetközi együttműködés regionális és szubregionális, valamint hagyományos kétoldalú formáinak is.
9. A nemzetközi együttműködés csak hatékony nemzeti szerepvállalás mellett lehet eredményes, így az ország biztonságának szavatolásában továbbra is meghatározó szerep hárul a nemzeti önerőre. A Magyar Köztársaság biztonságának szavatolásában alapvető fontosságú az állampolgárok aktív részvétele, támogatása és áldozatkészsége.

A magyar biztonságpolitikának és intézményrendszerének úgy kell működenie, hogy képes legyen időben felismerni, folyamatosan és megbízhatóan értékelni az ország biztonságát veszélyeztető tényezőket, ennek alapján időben meghozni a veszélyhelyzetek megelőzéséhez, illetve elhárításához szükséges döntéseket, és végrehajtani az ezekből fakadó intézkedéseket.

10. A Magyar Köztársaság biztonságpolitikai céljait elsősorban a külpolitika, a gazdaságpolitika és a védelempolitika útján érvényesíti.
11. A magyar külpolitika az euroatlanti integráció mellett a szomszédsági politikát és a határon túli magyar közösségek boldogulását állítja figyelmé középpontjába.

Magyarország a kelet-közép-európai régió stabil pontja, és kezdeményező szerepet játszik a térségbeli stabilitás kiterjesztésében; térségünk valamennyi országával a jószomszédi kapcsolatok ápolására, a regionális és szubregionális együttműködés fejlesztésére törekszik. A szomszédos államokhoz fűződő kiegyensúlyozott, jószomszédi viszony szempontjából alapvető fontosságúnak tartja a térség országai közötti gazdasági, kulturális és emberi jogi – ezen belül kisebbségi – együttműködés erősítését.

A Magyar Köztársaság kapcsolatait a régió más országaival az euroatlanti értékek, a nemzetközi jog normái és a kölcsönös érdekek alapján kívánja építeni. Érdekelt abban, hogy szomszédai a tagsági kritériumok teljesítése révén maguk is mielőbb az euroatlanti szervezetek tagjaivá váljanak. Erre

irányuló törekvéseiket, euroatlanti elkötelezettségük fenntartását és erősítését Magyarország aktívan támogatja.

A Magyar Köztársaság megkülönböztetett figyelmet fordít a határain túl élő magyarság helyzetére, érdekeiknek a nemzetközi jog normáival összhangban álló érvényesülésére. Ugyanígy alapvetőnek tartja a Magyarország területén élő nemzeti kisebbségek jogainak maradéktalan megvalósulását. A biztonságot erősítő tényezőnek tekinti a nemzeti kisebbségek jogainak érvényesítését, amellyel ellentétesek az intoleráns és agresszív nacionalizmus, a nemzeti kisebbségek asszimilálására és a lakosság etnikai összetételének mesterséges megváltoztatására irányuló törekvések.

Az emberi jogok, ezen belül a nemzeti és etnikai kisebbségek helyzete nem tekinthető egyetlen állam kizárólagos belügyének sem. Magyarország a nemzeti kisebbségek kérdését az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és az Európa Tanács normái, valamint az európai gyakorlat alapján látja szükségesnek rendezni, azt a jószomszédi kapcsolatok és az euroatlanti integráció szerves részének tekinti.

12. A Magyar Köztársaság biztonságpolitikai célkitűzéseit csak stabil és fejlett piactudományra építve valósíthatja meg. A nemzetgazdaságnak képesnek kell lennie arra, hogy a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikai célkitűzései eléréséhez szükséges gazdasági alapokat biztosítsa.

A Magyar Köztársaság olyan gazdaságpolitikát kíván folytatni, amely az egyensúly, a stabilitás és az európai integráció követelményeit is figyelembe vevő, fenntartható, társadalom- és környezetbarát, folyamatosan javuló versenyképességen és munkahelyteremtésen alapuló gazdasági növekedést tűz ki célul, és ennek révén – a gazdasági-társadalmi kohézió és szolidaritás érvényesülése mellett – tartósan biztosítja az ország polgárainak jólétét, az életszínvonal és életminőség folyamatos emelését.

A gazdaság védelmi felkészítése állami feladat, amely megvalósításánál fontos szempont a piac működésébe történő lehető legkisebb mértékű beavatkozás.

13. A Magyar Köztársaságnak biztonságpolitikája eszközöként továbbra is szüksége van a megbízható védelmet jelentő és a Szövetség közös biztonságához is hozzájáruló fegyveres erőre és annak hatékony alkalmazását szolgáló koncepcióra. A Magyar Köztársaság honvédelmi politikája a szövetség, az együttműködés, a visszatartás és a védelem egységén és egymásra épülésén alapul.

A Magyar Köztársaság a honvédelmet az állampolgárok közös felelősségvállalásán alapuló nemzeti ügynek tekinti. A honvédelem rendszere az Észak-atlanti Szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek egységére, az ország és a Szövetség védelmi igényeit tudatosan elfogadó polgárok önbecsülésére és felelősségére, a fegyveres erők és a védelem anyagi szükségleteit kielégíteni képes gazdaságra, a védelemre felkészült államszervezetre, a védelem katonai feladatait ellátni képes fegyveres erőkre, a fegyveres erők demokratikus és polgári irányítására és ellenőrzésére, a lakosság és az anyagi javak megóvását szolgáló polgári védelemre, valamint a magyar társadalom legszélesebb rétegeinek támogatására épül.

14. Magyarország azonosul a Szövetség kollektív biztonságának és védelmének elveivel. Fegyveres támadás elhárítására irányuló képességét az Észak-atlanti Szerződésben megfogalmazott alapelveknek megfelelően tartja fenn és fejleszti. Fegyveres erejének fő feladata Magyarország szuvere-

renítésének és területi épségének védelme és – az Észak-atlanti Szerződés alapján – hozzájárulás a Szövetség kollektív védelméhez. További feladata, hogy hozzájáruljon más, közösen vállalt szövetségi küldetésekhez, részt vegyen a nemzetközi szervezetek égisze alatt zajló nemzetközi béketámogató és humanitárius akciókban, valamint a súlyos ipari, civilizációs, illetve természeti katasztrófák elhárításában. Mindezekben irányadó a Szövetség Stratégiai Konceptiója, amelynek kidolgozásában és továbbfejlesztésében Magyarország tevékeny részt vállal.

A Magyar Köztársaság tudatában van annak, hogy az euroatlanti régióban jelentkező biztonsági kihívások megválaszolása érdekében továbbra is szükséges a Szövetség hiteles védelmi képességének fenntartása, amely a Szövetség tagállamai által képviselt védelmi képességek teljes körén és e védelmi képességnek a Szövetség területén való megfelelő elosztásán alapul. Magyarország vállalt kötelezettségeinek megfelelően, a közös védelem érdekében készen áll a szükséges katonai erő rendelkezésre bocsátására, és lehetőségeinek megfelelően hozzájárul a Szövetség egyéb misszióihoz.

15. A Magyar Köztársaság fegyveres erőinek szervezeti és hadrendi struktúráját, létszámát, belső állományarányait, fegyverzetét és felszerelését a várható reális veszélytényezőknek, az ország védelmi szükségleteinek, a Szövetségben vállalt kötelezettségeknek, valamint az anyagi, pénzügyi erőforrásoknak megfelelően – a Szövetséggel egyeztetve – alakítja ki. Biztosítja a meghatározott feladatok, illetve a fegyveres erők és a működésükre, fejlesztésükre szolgáló erőforrások közötti összhangot.
16. Az új típusú kihívások, kockázatok és veszélyek sajátossága, hogy komplex módon jelentkeznek, és hatásaik az államhatárokon átnyúlnak. Az ellenük való hatékony fellépés szoros nemzetközi együttműködést tesz szükségessé a kül-, a gazdaság- és a védelempolitika területén kívül is. Ennek érdekében a Magyar Köztársaság mind kétoldalú, mind többoldalú keretekben aktívan részt vesz a kihívások és kockázatok megelőzésére és kezelésére irányuló nemzetközi erőfeszítésekben, különös tekintettel az igazságügyi, a belügyi, a vám- és pénzügyi, a környezet- és katasztrófavédelmi, valamint más érintett szervek tevékenységére.
17. A Magyar Köztársaság Országgyűlése gondoskodik az e dokumentumból adódó feladatok teljesítéséhez szükséges feltételek biztosításáról. A Magyar Köztársaság Kormánya felelős a nemzeti biztonsági stratégia és a nemzeti katonai stratégia kidolgozásáért, azok szükség szerinti felülvizsgálataért, valamint a belőlük fakadó feladatok végrehajtásáért.